Hallituksen esitys HE 221/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laajakaistarakentamisen tuesta

Finnet-liitto ry (jäljempänä ”Finnet”) kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa (jäljempänä ”LiVi”) mahdollisuudesta asiantuntijalausunnon antamiseen koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi laajakaistarakentamisen tuesta.

Selvyyden vuoksi tämä lausunto annetaan Finnetin ja sen kaikkien jäsenyhtiöiden puolesta:

> Blue Lake Communications Oy, Eurajoen Puhelin Osuuskunta, FNE-Finland Oy, ElmoNet Oy, Härkätien Puhelin Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö, JAPO, Kainuun Puhelinosuuskunta, Kaisanet Oy, Karjaan Puhelin Oy, Kemiön Puhelin Oy, Laitilan Puhelin Osuuskunta, Lounea Oy, LPOnet Osk Anl, Länsilinkki Oy, Mariehamns Telefon Ab, MPY Telecom Oyj, Paraisten Puhelin Oy, Pietarsaaren Seudun Puhelin Oy, Vakka-Suomen Puhelin Oy ja Ålands Telefonandelslag.

Lausunto

Finnet haluaa tässä yhteydessä muistuttaa LiVi:aa siitä, että Suomen nopean kiinteän laajakaistan saatavuudessa on merkittäviä alueellisia eroja ja myös eurooppalaisessa vertailussa Suomi on seuraavan sukupolven (NGA) kiinteissä verkoissa selkeästi jäljessä EU:n keskitasoa. Erityisen merkittävä investointivaje on nähtävissä harvaan asutuilla alueilla. Uusimmasta (16.10.2020) EU:n komission teettämästä tutkimuksesta paljastuu, että Suomi on ylivoimaisesti koko EU-alueen heikoin seuraavan sukupolven kiinteän laajakaistan saatavuudessa haja-asutusalueella (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/broadband-coverage-europe-2019). Tutkimuksen mukaan seuraavan sukupolven verkkojen saatavuus Suomen haja-asutus alueella on 9,1% ja EU:n keskiarvo on 59,3%.

Tämä on selkeä osoitus Liikenne- ja viestintäministeriön harjoittamasta viestintäpolitiikasta, joka on hallituspohjasta ja eduskunnan valtasuhteista riippumatta johtanut siihen, että olemme ainoa maa Euroopassa, jossa seuraavan sukupolven kiinteän verkon rakentamista, kuten kuiturakentamista, ja symmetrisiä verkkoja on vuosikausia väheksytty ja jopa vaikeutettu suosimalla langattomia teknologioita.

Kiinnittäisin valiokunnan erityistä huomiota hallituksen esityksen linjauksiin koskien teknologianeutraalisuutta, symmetrisyyttä ja tuettavan verkon nopeusmäärityksiä.

Meille on jo vuosia uskoteltu sekä suurimpien operaattoreiden että LVM:n toimesta, että meillä on kattavat mobiiliverkot. Minkä vuoksi sitten nämä samat toimijat ovat nyt vahvasti vaatineet julkisen rahoituksen ehtoja muutettavaksi niin, että kilpailutusten kautta erityisesti langattoman laajakaistan hankkeet nousevat etusijalle?

Pitää muistaa, että valtakunnallisilla teleoperaattoreilla on ollut vuosia aikaa rakentaa kattavia sekä kiinteitä että langattomia verkkoja koko maahan. Samaan aikaan ne ovat tehneet satoja miljoonia euroja voittoa ja ovat erittäin vakavaraisia, joten ei heillä ole tosiasiallista tarvetta lakiesityksessä mainitun 5 M€ julkisen tuen käyttämiseen.

Euroopassa asetettujen yhteisten tavoitteiden mukaan kaikilla eurooppalaisilla pitäisi olla vuonna 2025 mahdollisuus 100 Mb/s häiriöttömään, luotettavaan yhteyteen, **joka olisi mahdollista päivittää 1 GB/s** nopeuteen. Kaikki julkiset rakennukset, pitäisi olla tuolloin 1Gb/s yhteyden

piirissä. Suomen oman Digitaalisen infrastruktuurin strategian ja pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaan Suomi pyrkii täyttämään EU:n tavoitteet.

Nyt rakennettavien, ja varsinkin julkisella tuella rakennettavien verkkojen, on myös oltava kilpailukykyisiä vielä vuosikymmenten päästä, jolloin ainoa järkevä ja aikaa kestävä teknologia on valokuituteknologia. Valokuituteknologia on myös ympäristön näkökulmasta pitkällä aikavälillä ekologisin ratkaisu, koska tutkimusten mukaan kuituverkko kuluttaa noin 10% sähköä gigatavua kohti verrattuna langattomiin verkkoihin. Hallituksen esityksen epäsymmetrinen ja teknologianeutraali 100 Mb/30Mb yhteys ei ole tulevaisuuden yhteys vaan yhteysratkaisu, joita kuitutekniikalla rakennettiin jo 2010–luvulla.

Edelliseen viitaten Finnet esittää LiVi:lle kannanottona hallituksen esityksen palauttamista uudelleen valmisteltavaksi, jotta viimeisimmät tiedot Suomen haja-asutusalueen seuraavan sukupolven verkkojen tilanteesta tulisi päivitettyä ja esityksen teknologianeutraalisuus kirjaus poistetaan ja symmetrisyys vaatimus palautetaan seuraavin perusteluin:

Teknologianeutraalisuus

Teknologianeutraalisuus johtaa käytännössä siihen, että ainoastaan ne yritykset, joilla on käytettävissään riittävän leveä taajuuskaista 3,5 GHz:n alueelta pystyvät kilpailemaan näistä hankkeista. Toisin sanoen ne toimijat, jotka ovat lobanneet kyseiset taajuusalueet itselleen ovat nyt olleet lobbaamassa myös laajakaistan tukirahoja itselleen. Kellään muulla ei ole tosiasiallisesti mahdollista osallistua kiinteän langattoman 5G-ratkaisun rakentamiseen, mikäli teknologianeutraalisuus jää lopulliseen lakiesitykseen. Huomautamme, että lakiesityksen perusteluissa todetaan, että hakumenettelyn pitää olla kaikille avoin ja syrjimätön. Teknologianeutraalisuuden lisäämisellä aiheutetaan tilanne, jossa edullisempaa ja heikompaa suorituskykyä tarjoavaa ratkaisua ja niissä tarvittavien taajuuksien haltijoita suositaan.

Symmetrisyysvaatimuksen poisto

Kun puhutaan nykyisistä verkkopalveluista, niin käytännön minimivaatimus on 100 Mb/100 Mb symmetrinen yhteys, joka on päivitettävissä ylöspäin. On muistettava, että tukialueilla on myös yrityksiä mm. matkailualan, sisältötuotannon, maaseutuelinkeinojen tai yritysten digitaalisia palveluita tarjoavia yrityksiä, jotka tarvitsevat symmetrisiä yhteyksiä. Langattomat verkot ovat tyypillisesti epäsymmetrisiä, kun taas kuituliittymissä symmetrisyys on helposti tuotteistettavissa. Sen vuoksi näemme, että symmetrisyyden jättäminen pois on tehty tarkoituksella, jotta kiinteät langattomat menestyisivät näissä hankkeissa.

Jos edelliset kirjauksen jäävät lakiin, niin käytännössä koko tukiraha tulee kohdistumaan kiinteän langattoman laajakaistan hankkeisiin, eikä edistä Suomen Digitaalisen infran tai EU:n asettamien tavoitteiden toteutumista ja tulee johtamaan siihen, että tulemme olemaan EU:n heikoin valtio seuraavien sukupolvien verkoissa vielä selkeämmin.

Lisätietoja

Jarmo Matilainen

Toimitusjohtaja, Finnet-liitto ry

0447228210